

การส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน โดยการให้บริการอนามัยแก่นักเรียนอย่างครอบคลุม แต่ในปัจจุบันการให้บริการยังไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพ ดังนั้นการศึกษาความต้องการจัดบริการอนามัยโรงเรียน ของครู และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับการจัดบริการอนามัยโรงเรียน เพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

การศึกษาค้นคว้าความต้องการจัดบริการอนามัยโรงเรียนของครู และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มเป้าหมายคือ ครูและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2,000 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความต้องการจัดบริการอนามัยโรงเรียนสำหรับครูและผู้ปกครองนักเรียนและแนวคำถามในการสนทนากลุ่มครูและผู้ปกครองนักเรียน ได้รับแบบสอบถามคืน ร้อยละ 50.9 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้หน่วยบริการสุขภาพเป็นผู้ให้บริการในจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยเป็นอันดับแรก คือ การเฝ้าระวังโรคตาและความผิดปกติของสายตา ร้อยละ 98.8 ส่วนครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องการมากที่สุดคือ บริการทันตกรรม ร้อยละ 98.3 จัดบริการส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมอนามัยต้องการมากที่สุดเหมือนกันคือ การอบรมผู้นำนักเรียนด้านส่งเสริมอนามัย ร้อยละ 85.7 และ 86.2 ตามลำดับ ส่วนจัดบริการการจัดสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในโรงเรียน ที่ต้องการมากที่สุดเหมือนกัน คือ การจัดห้องพยาบาลที่ถูกต้อง ร้อยละ 88.8 และ 92.7 ตามลำดับ

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด คือ การป้องกันโรคติดต่อโดยการให้วัคซีน ร้อยละ 98.0 ส่วนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการจัดบริการสุขภาพอนามัย อันดับแรกคือ การเฝ้าระวังโรคตาและความผิดปกติของสายตา ร้อยละ 98.8 ส่วนความต้องการจัดบริการส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมอนามัย ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการมากที่สุดเหมือนกัน คือ การอบรมนักเรียนเรื่อง สุขภาพอนามัยร่างกายและสุขภาพจิตมากที่สุด ร้อยละ 92.2 และร้อยละ 82.6 ตามลำดับ จัดบริการจัดสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการมากที่สุดเหมือนกัน คือ การจัดห้องพยาบาลที่ถูกต้อง ร้อยละ 95.9 และ ร้อยละ 96.6 ตามลำดับ

จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดูแลสุขภาพนักเรียนโดยรวมเป็นกรรมการโรงเรียนด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม สำหรับการมีส่วนร่วมด้านค่าใช้จ่ายยินดีให้ความร่วมมือตามศรัทธา นอกจากนั้นในกลุ่มครูพบว่า มีความสนใจและต้องการสนับสนุนให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ แต่ยังไม่เข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

การศึกษาครั้งนี้ ชี้ให้เห็นถึงสิ่งสำคัญของการจัดบริการอนามัยโรงเรียน ได้แก่ ความต้องการของผู้เกี่ยวข้องคือ ครู และผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนถึงการศึกษาค่าใช้จ่ายที่พึงมี เพื่อให้สามารถพัฒนารูปแบบจัดบริการอนามัยโรงเรียนได้เหมาะสมต่อไป

Health promotion for school-aged children has engaged parents or superintendents, teachers, health providers, and community leaders in order to provide comprehensive services. At present, the existing services are not congruent with the students' health needs. Therefore, the study of the needs among key persons could provide important implication to develop the suitable services.

Needs of school health packages for students health promotions were assessed among primary and secondary school teachers and superintendents in Chiang Mai province. The data collection instruments were the survey questionnaire and structuring questions for focus groups. Approximately 50 percent of the questionnaires were returned. Data were analyzed using descriptive statistic and content analysis.

The results revealed that for the health surveillance package, teachers at primary school level gave the highest vote for student's eyes and vision screening (98.8%), however, the highest need of teachers at secondary school level was student's dental care (98.3%). For the health-promoting package, at both levels, the firstly need was consensus on the training of student leader on health-promoting (85.7 % and 86.2%, respectively). Similarly, for the school environmental and safety package, the primary need was infirmary room management (88.8% and 92.7%, respectively).

Among superintendents, what was need the most in the health surveillance package for primary school students was vaccination (98.0 %). However, at secondary school level the primary need for health surveillance was student's eyes and vision screening (98.8%). For the health-promoting package, at both levels, the primary needs agreed on the student training on physical and mental health (92.2 % and 82.6 %, respectively). Also, for the school environmental and safety package, the primary need was infirmary room management (95.9% and 96.6%, respectively).

Results from focus groups revealed that, some superintendents involved in students' health care as being committees on school activities, such as sport, recreation, nutrition, and school environmental sanitation. Some were agree to help with the students' health care expenses in accordance with their incomes. Among the teacher focus groups, they revealed the need to promote as health-promoting schools. However, they were still unclear about the evaluation criteria.

The findings suggest the most important aspects to include in school health packages concerning to teachers and superintendents. Also, health care cost should be considered to develop the appropriate school health services.